

CZŁOWIEK DROGĄ EUROPY

JAK CZYNIĆ NASZ ŚWIAT BARDZIEJ LUDZKIM

Biuletyn Informacyjny VII Zjazdu Gnieźnieńskiego
nr 1 (maj 2007)

www.zjazd.eu

Zapraszamy na VII Zjazd Gnieźnieński „Człowiek drogą Europy”!

„Człowiek drogą Europy. Jak czynić nasz świat bardziej ludzkim?” – to hasło VII Zjazdu Gnieźnieńskiego, który trwać będzie od 15 do 17 czerwca w Gnieźnie. W debatach, warsztatach, imprezach artystycznych i wspólnej modlitwie uczestniczyć będzie kilkuset gości z całej Europy – chrześcijan różnych wyznań, przedstawiciele wspólnot religijnych, ludzi kultury, polityki, mediów, liderów wspólnot i organizacji chrześcijańskich na całym kontynencie.

Fot. TravelPhoto

Kim jest człowiek? – to pytanie pragniemy uczynić osią debat tegorocznego Zjazdu. Dostrzegamy bowiem, że to ono właśnie leży u podstaw wielkiego cywilizacyjnego sporu dzielącego dziś społeczeństwa Europy i świata. – Kim jest człowiek? Na ile człowiek stanowi fundament cywilizacji? W jakich sferach człowieczeństwo – najgłębiej rozumiane – jest wciąż zagrożone?

Miłość – najgłębsza tęsknota i podstawowa forma realizacji człowieczeństwa będzie również jednym z ważniejszych tematów Zjazdu. Jak kochać? Jak budować relacje? – na te pytania będziemy starali się odpowiadać poprzez świadectwa, warsztaty, a także wspólnie przeżywane wydarzenia artystyczne i modlitwę.

Serdecznie zapraszamy do Gniezna!

Patronat nad Zjazdem objęli Prezydent RP Lech Kaczyński i Prymas Polski kard. Józef Glemp.

Spis treści

Obsługa prasowa2

Dlaczego
warto przyjechać
na Zjazd Gnieźnieński?
.....2

Prelegenci
VII Zjazdu
Gnieźnieńskiego3

Opis projektu4

Ekumenizm5

Zjazdy Gnieźnieńskie
– historia7

Projekt programu9

Redakcja biuletynu

Opracowanie:
Maria Jernajczyk
Marcin Przeciszewski
Małgorzata Terlikowska

DTP:
Martyna Janus

Dlaczego warto przyjechać na Zjazd Gnieźnieński?

**ABP HENRYK
MUSZYŃSKI,
METROPOLITA
GNIĘZNIENSKI**

Tematyka Zjazdu dotyczy każdego człowieka, ukazuje bowiem, że istotą wszystkich działań, i to we wszystkich wymiarach – indywidualnym, społecznym, politycznym, a także ekonomicznym – jest właśnie człowiek, człowiek, który pyta: Kim jestem? Po co jestem? Jakie jest moje zadanie? Co zostanie po mnie, gdy mnie już nie będzie? Jaki jest sens mojego życia?

To są egzystencjalne pytania, które stawia sobie każdy z nas. Mam nadzieję, że tematyka tegorocznego Zjazdu jest wartościowa szczególnie dla młodych, którzy szukają kierunku swojego życia.

Podstawową ideą zjazdu w roku 1000 było wzajemne przenikanie się życia chrześcijańskiego i życia publicznego. Dziś te sfery są rozdzielone, ale mają charakter komplementarny. Niezbędne jest ich wzajemne przenikanie. Na tym polega specyficzny charyzmat Zjazdów Gnieźnieńskich, organizowanych teraz jako międzynarodowe kongresy ludzi świeckich. Chodzi przede wszystkim o to, abyśmy mogli spotykać się tam jako chrześcijanie, ale też jako ludzie odpowiedzialni za przyszłość Europy. Jako ludzie pielęgnujący to, co odziedziczyliśmy od naszych ojców, a co dziś powinno być darem dla pozostałej części Europy. To swoisty *genius loci* Gniezna.

Chcemy też ukazać wartość ekumenizmu, abyśmy jako polscy chrześcijanie umieli dzielić i cieszyć się tym, co jest piękne w innych wyznaniach i dostrzec te wartości, jakie inne Kościoły mają nam do zaproponowania. Wreszcie, abyśmy wspólnie potrafili zauważyć, że Chrystus jest ostatnim słowem Ojca, także dla naszej epoki.

Tegoroczny VII Zjazd Gnieźnieński będzie próbą odpowiedzi na ważne pytania o człowieka. Kim on jest, jakie

jest jego miejsce w Europie i jaka ta Europa powinna być, by stanowić dla człowieka sprzyjające środowisko życia i rozwoju?

W tradycji europejskiej istnieją dwa przeciwstawne sobie nurty: chrześcijański, mówiący o tym, iż człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boga oraz oświeceniowy, uznający człowieka za wartość absolutną i najwyższą. Podczas Zjazdu „Człowiek drogą Europy” chcemy do tych nurtów sięgnąć, podjąć rozważania na temat człowieka w kontekście humanizmu europejskiego, którego częścią składową jest humanizm chrześcijański.

Będzie to także wielka debata o przyszłości Starego Kontynentu, a właściwie o roli, jaką w budowaniu tej przyszłości odgrywa współczesny człowiek. Zapytamy, co zrobić, aby Europa była miejscem sprzyjającym integralnemu rozwojowi człowieka? Aby była miejscem wolności, solidarności i poszanowania odmienności.

Spotykamy tu bardzo wiele ciekawych ludzi, m.in.: kard. Tarcisio Bertone, sekretarza stanu Stolicy Apostolskiej, Hansa Gerta Poetteringa, przewodniczącego Parlamentu czy prof. Władysława Bartoszewskiego.

Tematyka Zjazdu dotyczy każdego człowieka, ukazuje bowiem, że istotą wszystkich działań, i to we wszystkich wymiarach – indywidualnym, społecznym, politycznym, a także ekonomicznym – jest właśnie człowiek, człowiek, który pyta: Kim jestem? Po co jestem? Jakie jest moje zadanie? Co zostanie po mnie, gdy mnie już nie będzie? Jaki jest sens mojego życia?

To są egzystencjalne pytania, które stawia sobie każdy z nas. Mam nadzieję, że tematyka tegorocznego Zjazdu jest wartościowa szczególnie dla młodych, którzy szukają kierunku swojego życia.

Abp Henryk Muszyński, metropolita gnieźnieński

Informacje dla uczestników

Aby się zgłosić na Zjazd, wystarczy otworzyć stronę **www.zjazd.eu**

Tam znajdą Państwo formularz zgłoszenia (załączka „rejestracja”) oraz wszystkie informacje na temat Zjazdu.

Warunki uczestnictwa w VII Zjeździe Gnieźnieńskim

1. Termin składania zgłoszeń upływa 10 czerwca 2007 r. Liczba miejsc ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń.
2. Potwierdzenia uczestnictwa w Zjeździe będą wysyłane sukcesywnie na Państwa e-mail bądź wskazany adres do korespondencji.
3. Koszt uczestnictwa w Zjeździe wynosi 100 zł; studenci i młodzież – 70 zł. W opłatę wliczone są materiały konferencyjne oraz 4 posiłki (piątek: obiad i kolacja; sobota: obiad i kolacja).
4. Zgłoszenia bez wpłaty wpisowego nie będą rejestrowane przez Organizatora.
5. Organizator nie pośredniczy w rezerwacji miejsc hotelowych. Lista hoteli i innych miejsc noclegowych znajduje się na stronie.
6. Podobnie jak w latach ubiegłych tworzony będzie Fundusz Solidarnościowy, z którego zostanie dofinansowany przyjazd i pobyt uczestników ze Wschodu (kraje spoza UE). Wysokość wpłat dowolna.
7. W dniu rozpoczęcia Zjazdu, 15 czerwca, organizator podstawia autokary z Konina do Gniezna. Autokary zabiorą uczestników Zjazdu, którzy przyjadą do Konina pociągiem relacji Warszawa – Berlin, odjeżdżającym z dworca Warszawa Centralna o godz. 7.25 (przyjazd do Konina – 9.25). Koszt przejazdu autobusem 15 zł.

Prelegenci VII Zjazdu Gnieźnieńskiego

Władysław Bartoszewski – historyk, publicysta, polityk. W latach 1940-41 więzień obozu koncentracyjnego Oświęcim, były minister spraw zagranicznych.

kard. Tarcisio Bertone – sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej, znakomity teolog i znawca prawa kanonicznego.

s. Małgorzata Chmielewska – od lat zaangażowana w pracę z najuboższymi, przełożona polskich domów Wspólnoty „Chleb Życia” zajmującej się bezdomnymi.

s. Barbara Chyrowicz SSpS – filozof, etyk, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, kierownik Katedry Etyki Szczegółowej. Specjalizuje się w zagadnieniach związanych z bioetyką.

ks. Manfred Deselaers – pracuje nad pojednaniem niemiecko-polskim i chrześcijańsko-żydowskim w Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu.

Krzysztof Dorosz – eseista i publicysta, autor wielu książek o tematyce religijnej.

Irvin Greenberg – rabin ortodoksyjny, przewodniczący Rady Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie, przewodniczący organizacji Jewish Life Network.

ks. prof. Tomas Halik – duszpasterz, rektor kościoła akademickiego Najświętszego Zbawiciela w Pradze. Profesor socjologii, prezydent Czeskiej Akademii Chrześcijańskiej.

Marie-Helene Mathieu – wspólnie z Jeanem Vanierem założyła w 1971 roku wspólnoty „Wiara i Światło”, w których osoby upośledzone umysłowo są traktowane jak partnerzy i w jak największym zakresie włączane w normalny rytm życia.

dr Stanisław Kluza – przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego, ekonomista, podsekretarz stanu i wiceminister finansów w rządzie Kazimierza Marcinkiewicza, minister finansów w rządzie Jarosława Kaczyńskiego.

dr Paweł Łuków – bioetyk, pracownik Wydziału Filozofii UW.

dr Joaquin Navarro-Valls – b. Dyrektor Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej, autor książek, m.in. na temat rodziny i wychowania oraz mediów.

prof. Hans-Gretr Poettering – przewodniczący Parlamentu Europejskiego, niemiecki polityk chadecki (CDU), członek frakcji Europejska Partia Ludowa – Europejscy Demokraci.

Tariq Ramadan – teolog, filozof, pisarz polityczny, jedna z najważniejszych postaci współczesnego islamu, nazywany niekiedy jego Marcinem Lutrem.

prof. Marek Safjan – prezes Trybunału Konstytucyjnego w latach 1998-2006, obecnie jest profesorem w Katedrze Prawa Cywilnego Uniwersytetu Warszawskiego. Był przedstawicielem Polski w Komitecie ds. Bioetyki Rady Europy. Uczestniczy w pracach Komitetu Etyki w Nauce Polskiej Akademii Nauk.

dr Atallah Siddiqui – muzułmanin brytyjski, kierownik Markfields Institute of Higher Education (filia Loughborough University), zajmującego się różnorodnymi aspektami kształcenia związanymi z islamem w Wielkiej Brytanii.

ks. prof. Andrzej Szostek MIC – etyk, b. rektor KUL. Zainteresowania badawcze: argumentacja w etyce, etyka a antropologia, struktura sumienia, etyka szczegółowa (zwłaszcza znaczenie życia ludzkiego, etyka społeczna), myśl filozoficzna Karola Wojtyły.

min. Ewa Ośniecka-Tamecka – sekretarz stanu UKIE, kierowała m.in. fundacją Centrum Europejskie Natolin, była szefem Gabinetu Politycznego Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Markus Warnke – od 2004 jest dyrektorem wykonawczym Związku Rodzin Katolickich w Niemczech. Współpracuje z wieloma komisjami zajmującymi się polityką rodzinną.

abp Józef Życiński – metropolita lubelski, wielki Kanclerz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

VII ZJAZD GНИЕŻNIEŃSKI

CZŁOWIEK DROGĄ EUROPY

JAK CZYNIĆ NASZ ŚWIAT BARDZIEJ LUDZKIM

15-17 czerwca 2007

VII Zjazd Gnieźnieński to niezwykle spotkanie różnych wspólnot religijnych, ludzi kultury, polityki i zwykłego człowieka. Będzie on debatą o tym, jaka winna być Europa przyszłości. Będzie modlitwą, wzajemnym słuchaniem i dzieleniem się doświadczeniami.

Zjazd odbywa się w Gnieźnie, kolebce chrześcijaństwa w Polsce, mieście św. Wojciecha – Świętego, o którym Jan Paweł II mówił jako o patronie jedności europejskiej. Patronat nad Zjazdem objęli Prezydent RP Lech Kaczyński i Prymas Polski kard. Józef Glemp.

Fundament Europy

Zjazd skoncentrowany jest wokół człowieka, fundamentu kultury europejskiej. Złożą się nań wykłady i debaty o osobie ludzkiej, jej obrazie, godności, autonomicznej wolności i niezbywalnych prawach. Wciąż jesteśmy świadkami cywilizacyjnego sporu o człowieka pomiędzy dwoma najważniejszymi nurtami ideowymi Europy: humanizmem o korzeniach chrześcijańskich a humanizmem laickim.

Osią debat jest pytanie: Kim jest człowiek? Na ile człowiek stanowi fundament cywilizacji? W jakich sferach człowieczeństwo – najgłębiej rozumiane – jest wciąż zagrożone?

Głównym gościem Zjazdu będzie Sekretarz Stanu Stolicy Apostolskiej kard. Tarcisio Bertone, który w wystąpieniu pt. „Człowiek drogą Kościoła” przedstawi antropologiczny rys nauczania Kościoła, jego rolę w budowaniu człowieczeństwa i obrony podstawowych praw osoby ludzkiej.

Człowiek, miłość, rodzina

Dyskutować będziemy o rozmaitych formach realizacji człowieczeństwa: w rodzinie, wspólnocie kościelnej, społeczeństwie obywatelskim i w życiu państwowym.

Jednym z podstawowych tematów Zjazdu jest miłość. Wykładom i świadectwom ukazującym różne oblicza miłości towarzyszyć będą praktyczne warsztaty: jak budować relacje, jak ocalić zagrożoną godność człowieczeństwa na bardzo konkretnych polach: starości, choroby, niepełnosprawności czy wykluczenia.

Zarysowane zostanie dramatyczne napięcie pomiędzy cywilizacją życia i miłości a „cywilizacją śmierci”. A spór ten – w przestrzeni cywilizacyjnej – toczy się wokół rodziny.

Wybitni znawcy polityki na rzecz rodziny w różnych państwach Europy dyskutować będą o tym, jak rodzinę uczynić podstawowym podmiotem zarówno społecznym, jak i polityki państwa. Unia Europejska jest dziś przestrzenią szczególnej troski o rodzinę, co wyraża się w różnych modelach polityki na rzecz rodziny. Zdają się o tym zapominać jej nowi członkowie, w tym Polska. Na Zjeździe zainicjowana zostanie więc szeroka debata społeczna na ten temat.

Ku czemu zmierza Europa?

Ludzie kultury i znani politycy europejscy zastanawiać się będą, w jakim kierunku zmierza Europa. W jakiej mierze działalność polityczna winna być posługą człowiekowi oraz jak przyczynić się możemy do zbudowania bardziej ludzkiej Europy. Mówić o tym będzie m.in. prof. Hans-Gert Poettering, przewodniczący Parlamentu Europejskiego.

Po raz pierwszy na Zjeździe Gnieźnieńskim ważne miejsce zajmie problematyka badań i nowych odkryć w dziedzinie eksperymentów embrionalnych. Tematyka ta – obok tradycyjnie pojmowanej obrony życia – zdominuje dyskurs europejski na długie lata. Dowiemy się o tym w specjalnej debacie prowadzonej przez Jana Pospieszalskiego.

Debaty, świadectwa i modlitwa

To trzy filary, na których oparty jest program kongresu „Człowiek drogą Europy”. Zjazd ten

będzie nie tylko wydarzeniem, ale i ważnym przeżyciem kulturalnym. Przeżyciem duchowym, społecznym, artystycznym. Duchowość Zjazdu to nie tylko wysłuchanie świadectw, wykładów i debat, ale i wspólna modlitwa, śpiewy, Msza św. W duchu wzajemnej wymiany darów, dzielenia się. Mnogość reprezentowanych ruchów, narodowości, wyznań i religii sprawi, że Zjazd może być także silnym przeżyciem społecznym, poznawczym, towarzyskim. Będzie to okazja, aby poznać inne kraje, Kościoły, a także nawiązać kontakty – znaleźć inspirację, aby szerzyć idee Zjazdu w swoich środowiskach.

Ideę Zjazdu – w szczególności drogi samorealizacji człowieka – pragniemy zobrazować artystycznym świętem: „Spotkanie z Miłością”, podczas którego podstawowe kwestie człowieczeństwa i międzyludzkich relacji zostaną wyrażone w formie koncertu, happeningów i spektaklu teatralnego.

Zakładane efekty Zjazdu

Zjazd „Człowiek drogą Europy” ma się przyczynić do kształtowania wśród liderów organizacji chrześcijańskich w Europie aktywnej postawy ewangelizacyjnej, jednocześnie otwartej na problematykę europejską i dialog ekumeniczny oraz międzyreligijny. Sprzyjać ma także wyraźniejszemu niż dotąd otwarciu środowisk chrześcijańskich na potrzebę dialogu ze współczesną kulturą oraz

realizowanie swej odpowiedzialności na niwie społecznej i politycznej.

Zjazd – w swoim przesłaniu publicznym – ma być jednym z najważniejszych wydarzeń w sferze dialogu ekumenicznego i międzyreligijnego w Europie. Ma ukazywać odpowiedzialność chrześcijan za oblicze ideowe dzisiejszej Europy, jak również ukazywać rolę chrześcijaństwa jako ważnego czynnika w procesie postępującej integracji kontynentu.

Uczestnicy VII Zjazdu Gnieźnieńskiego

Będzie to kilkuset gości z całej Europy, chrześcijan różnych wyznań, z Zachodu i Wschodu. Znajdą się wśród nich liderzy ok. 250 organizacji, ruchów i stowarzyszeń działających w poszczególnych krajach i na całym kontynencie.

Zapraszamy Austriaków, Belgów, Białorusinów, Brytyjczyków, Czechów, Estończyków, Francuzów, Holendrów, Hiszpanów, Litwinów, Łotyszy, Niemców, Rosjan, Rumunów, Słowaków, Ukraińców, Węgrów, Włochów i oczywiście Polaków. Jak podczas poprzednich Zjazdów organizatorzy spodziewają się ponad 100-osobowej grupy z krajów b. ZSRR. Zależy nam, by Zjazd Gnieźnieński nie był spotkaniem zamkniętym wyłącznie w obrębie krajów obecnej Unii Europejskiej, lecz by stanowił ważny pomost na Wschód, ułatwiający dialog z chrześcijańskimi elitami tych krajów.

Ekumenizm

To jeden z ważniejszych wymiarów Zjazdów Gnieźnieńskich w ich obecnej formule. Podział chrześcijan jest antyświadectwem dla Europy, a jej reintegracja powinna być dla chrześcijan wezwaniem do szczególnych starań o odbudowę jedności.

Wymiar ekumeniczny Zjazdów wprowadzony został podczas III Zjazdu w roku 2000 r., gdy podczas nabożeństwa ekumenicznego w katedrze gnieźnieńskiej przedstawiciele tradycji prawosławnej, ewangelickiej i katolickiej – zwierzchnik Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego abp Sawa, bp Kościoła ewangelicko-augsburskiego Jan Szarek oraz Prymas Polski kard. Józef Glemp dokonali w imieniu swoich Kościołów wzajemnego wyznania win, przeprasząc za zniekształcanie sumienia, obojętność na cierpienie i egoizm oraz pychę i ponizanie innych.

V Zjazd Gnieźnieński „Europa Ducha” współtworzyła specjalna Komisja Ekumeniczna, w skład której weszli przedstawiciele 7 Kościołów z Polskiej Rady Ekumenicznej i Kościoła rzymskokatolickiego. Komisja ta przygotowała Ekumeniczną Drogę Krzyżową ulicami Gniezna – bezprecedensowe w tej skali wydarzenie.

VI Zjazd Gnieźnieński „Europa dialogu. Być chrześcijaninem w pluralistycznej Europie” w całości przygotowywany był jako wydarzenie ekumeniczne. Świadczył o tym zarówno skład komitetu organizacyjnego, dobór prelegentów, jak i fakt, że na kongresie posługiwało trzech kapłanów – reprezentujących tradycję prawosławną, ewangelicką i katolicką. Charakter ekumeniczny miał wielki koncert zorganizowany na rynku gnieźnieńskim, a jedną z ważniejszych dyskusji zjazdowych była debata ekumeniczna. Podczas Ekumenicznego Święta Biblii przedstawiciele

różnych Kościołów dzielili się doświadczeniem Słowa Bożego w swoim życiu. W czasie trwania Zjazdu odbywały się nabożeństwa ekumeniczne w wielu świątyniach Gniezna.

Ekumenizm na VII Zjeździe Gnieźnieńskim

Do współpracy przy tworzeniu Zjazdu, ograniczającej się dotychczas do Kościołów Polskiej Rady Ekumenicznej i Kościoła katolickiego zaproszone zostały wspólnoty spoza Rady – Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Zielonoświątkowy.

Opiekę duchową sprawować będzie trzech kapelanów Zjazdu, z tradycji katolickiej – o. Marek Pieńkowski OP, prawosławnej – ks. Paweł Minajew i ewangelickiej – o. Marek Uglorz.

W piątkowy wieczór, 15 czerwca, ulicami Gniezna przejdzie Ekumeniczna Droga Światła. 11 opisanych w Biblii spotkań z Jezusem Zmartwychwstałym rozważać będą kolejno przedstawiciele 11 chrześcijańskich Kościołów. Ostatnia, dwunasta stacja, przygotowana zostanie wspólnie. Podzieleni lecz poszukujący jedności chrześcijanie zastanawiać się będą nad słowami: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego (...) A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28,19-20).

W sobotę, 16 czerwca, podczas Ekumenicznej Modlitwy „Veni Creator” uczestnicy Zjazdu me-

dytować będą Słowo Boże nt. Ducha Świętego, a przedstawiciele trzech Kościołów podzielią się doświadczeniem Jego działania w swoim życiu.

Dialog międzyreligijny

Przez wieki Żydzi, chrześcijanie i muzułmanie współtworzyli historię kontynentu. Przykładem ich pokojowego współistnienia była wielonarodowa i wielokulturowa I Rzeczpospolita. Teraz pokój w Europie i zachowanie jej duchowego oblicza wymaga ze strony wyznawców różnych religii wspólnej troski.

Wymiar międzyreligijny na Zjazdach Gnieźnieńskich zaistniał podczas VI Zjazdu „Europa dialogu” w 2006 roku. Odbyła się wielka debata międzyreligijna i międzyreligijny wymiar miała liturgia kończąca cały Zjazd. Najważniejszym akcentem była bezprecedensowa na ziemiach polskich Modlitwa Wzajemna żydów, chrześcijan i muzułmanów. Na rynku gnieźnieńskim wyznawcy trzech religii modlili się kolejno i według swych własnych tradycji – ale za siebie nawzajem i za Europę. Na zakończenie, z oliwnymi gałązkami w rękach, przekazali sobie znak pokoju.

Na VII Zjeździe Gnieźnieńskim na pytanie: Kim jest człowiek? – odpowiadać będą wyznawcy judaizmu, chrześcijaństwa i islamu. Zastanawiać się będą również nad przyszłością kontynentu europejskiego.

Komisja Ekumeniczna

W ramach Komitetu Organizacyjnego VII Zjazdu Gnieźnieńskiego działa Komisja Ekumeniczna, w skład której wchodzi przedstawiciele, reprezentujące następujące kościoły i instytucje:

Kościół Adwentystów Dnia Siódmego

ks. Zachariasz Łyko

Kościół Chrześcijan Baptystów

ks. Mirosław Patalon

Kościół Ewangelicko-Augsburski

ks. Marcin Brzóska, **przewodniczący Komisji**

Kościół Ewangelicko-Methodystyczny

ks. Jan Ostryk

Kościół Ewangelicko-Reformowany

ks. Roman Lipiński

Kościół Greckokatolicki

o. Piotr Kuszka OSBM

Kościół Polskokatolicki

ks. Henryk Dąbrowski

Kościół Rzymskokatolicki

o. Marek Pieńkowski OP,

kapelan Zjazdu

Kościół Starokatolicki Mariawitów

ks. Grzegorz Drożdż

Kościół Zielonoświątkowy

ks. Edward Czajko

Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny

ks. Paweł Minajew,

kapelan Zjazdu

ks. Doroteusz Sawicki

Stowarzyszenie Pokoju i Pojednania EFFATHA

Danuta Baszkowska

Towarzystwo Biblijne,

Małgorzata Platajs

Zjazdy Gnieźnieńskie – historia

Tradycja Zjazdów Gnieźnieńskich sięga roku 1000, kiedy do Gniezna, do grobu św. Wojciecha biskupa i męczennika, przybył cesarz niemiecki Otton III. Zjazd ten i towarzyszące mu wydarzenia, jak nałożenie diademu na głowę Bolesława Chrobrego i wręczenie mu włóczni św. Maurycego, interpretuje się jako symboliczne przyjęcie Polski do grona państw europejskich. Zjazd Gnieźnieński miał zarazem charakter synodu kościelnego. Ogłoszono wówczas powstanie pierwszej na ziemiach polskich, samodzielnej i zależnej jedynie od Rzymu metropolii ze stolicą w Gnieźnie oraz trzech podlegających jej biskupstw w Krakowie, Wrocławiu i Kołobrzegu.

Do idei Zjazdu Gnieźnieńskiego – jako ważnego wydarzenia duchowego i politycznego w skali europejskiej – nawiązał metropolita gnieźnieński abp Henryk Muszyński. Z jego inicjatywy 3 czerwca 1997 r., tysiąc lat po śmierci św. Wojciecha, odbył się **II Zjazd Gnieźnieński**, towarzyszący papieskiej pielgrzymce do Ojczyzny. Uczestniczył w nim Jan Paweł II oraz 7 prezydentów państw Europy Środkowo-Wschodniej: Czech, Litwy, Niemiec, Słowacji, Ukrainy, Węgier i Polski. „Nie będzie jedności Europy, dopóki nie będzie ona wspólnotą ducha!” – powiedział wówczas papież do prezydentów i 300 tys. zgromadzonych z tej okazji pielgrzymów.

III Zjazd Gnieźnieński odbył się w roku 2000 – w roku Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa. Bardzo istotnym elementem tego wydarzenia był jego ekumeniczny charakter. 12 marca 2000 r. w katedrze gnieźnieńskiej przedstawiciele trzech tradycji chrześcijańskich – prawosławnej, ewangelickiej i katolickiej – w imieniu swoich wspólnot przeprosili za zniekształcanie sumienia, obojętność na cierpienie i egoizm oraz pychę i poniżanie innych. W Zjeździe uczestniczył również legat papieski, prezydenci 5 państw europejskich – Litwy, Niemiec, Słowacji, Węgier i Polski oraz przedstawiciele młodzieży z całej Europy.

„**Quo vadis Europa?**” to hasło **IV Zjazdu Gnieźnieńskiego** organizowanego już według nowej, obowiązującej do dziś formuły. Zjazd był

dziełem ludzi świeckich, chrześcijan poczuwających się do odpowiedzialności za jednoczący się kontynent, członków ruchów i stowarzyszeń zrzeszonych w powstałym wówczas Forum Świętego Wojciecha. 15 i 16 marca 2003 r. podczas licznych debat z udziałem intelektualistów, polityków i biskupów, zastanawiano się, czy obecność Polski w Unii stanowi zagrożenie, czy też powinna być rozumiana jako szansa dla ewangelizacji.

Debaty, świadectwa, wspólna modlitwa, liczne wydarzenia artystyczne, jak koncerty i spektakle, a przede wszystkim spotkanie chrześcijan różnych wyznań, z Zachodu i Wschodu – taki charakter miały kolejne gnieźnieńskie spotkania. **V Zjazd Gnieźnieński „Europa Ducha”** (12-14 marca 2005 r.) był odkryciem, że Europa nie jest dziś tylko zlaicyzowaną pustynią, ale miejscem wciąż żywej inspiracji duchowej. Wśród gości i prelegentów Zjazdu znaleźli się m.in. założyciele licznych powstających w Europie ruchów i wspólnot, które na całym świecie są znakiem zapowiadanej przez Jana Pawła II „nowej wiosny Kościoła”.

„**Europa dialogu. Być chrześcijaninem w pluralistycznej Europie**” – takie hasło zgromadziło ponad tysiąc uczestników **VI Zjazdu Gnieźnieńskiego**, który odbywał się od 16 do 18 września 2006 r. Jak prowadzić dialog o najważniejszych sprawach kontynentu, dialog ekumeniczny, międzyreligijny, a także dialog w codzienności: w rodzinie, w pracy, w środowisku przyjaciół, w parafii? – nad tymi m.in. kwestiami zastanawiano się podczas dyskusji i warsztatów, będących nowym elementem programu Zjazdu. VI Zjazd Gnieźnieński przygotowywany był od początku jako przedsięwzięcie ekumeniczne. Miał trzech kapelanów – prawosławnego, ewangelickiego i katolickiego, a w Komitecie organizacyjnym i Komisji programowej znaleźli się przedstawiciele różnych Kościołów. Istotnym elementem Zjazdu było również otwarcie na dialog i spotkanie z religiami niechrześcijańskimi, czego wyrazem była m.in. Modlitwa Wzajemna przedstawicieli judaizmu, chrześcijaństwa i islamu – wydarzenie bezprecedensowe na ziemiach polskich.

Inicjator Zjazdu

Inicjatorem Zjazdów Gnieźnieńskich w ich obecnej formule – jako międzynarodowych kongresów laikatu – jest Forum Świętego Wojciecha. Forum zostało powołane w 2002 r. Stanowi luźną platformę współpracy ok. 20 organizacji i ruchów chrześcijańskich. Głównym celem Forum było stworzenie płaszczyzny debaty na temat chrześcijańskiej odpowiedzialności w jednoczącej się Europie. Pracuje ono pod opieką abp. Henryka Muszyńskiego, w bliskiej współpracy z ks. Prymasem Józefem Glempem oraz z przedstawicielami innych kościołów chrześcijańskich.

Organizatorzy Zjazdu

Fundacja Świętego Wojciecha
 Katolicka Agencja Informacyjna
 Klub Inteligencji Katolickiej w Warszawie
 Polska Fundacja Roberta Schumana
 Stowarzyszenie „Effatha”
 Towarzystwo „WIEŻ”
 Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
 Wspólnota „Chemin Neuf”

Współudział

Polska Rada Ekumeniczna

Partnerzy Zjazdu

Renovabis
 Fundacja Konrada Adenauera
 Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki
 Reprezentacja Komisji Europejskiej w Polsce
 Semaines Sociales de France
 Zentralkomitee der deutschen Katholiken, Bonn
 Fórum života, Bratislava
 Hnutí Pro život ÈR. Praga
 Új Ember, Budapeszt
 Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
 Starostwo Powiatowe w Gnieźnie
 Urząd Miejski w Gnieźnie

Komitet Honorowy Zjazdu

- * **Kardynał Józef GLEMP**,
Prymas Polski, Metropolita Warszawski
- * **Arcybiskup JEREMIASZ**,
Prezes Polskiej Rady Ekumenicznej,
Prawosławny Arcybiskup Wrocławski
i Szczeciński
- * **Arcybiskup Józef MICHALIK**,
Przewodniczący Konferencji Episkopatu
Polski, Metropolita Przemyski
- * **Arcybiskup Henryk MUSZYŃSKI**,
Metropolita Gnieźnieński
- * **Kardynał Miroslav VLK**,
Prymas Czech, były Przewodniczący
Rady Episkopatów Europy
- * **Arcybiskup Stanisław GADECKI**,
Metropolita Poznański
- * **Biskup Joseph HOMEYER**,
b. przewodniczący Komisji Episkopatów
Wspólnoty Europejskiej
- * **Profesor Ryszard BENDER**,
Senator, profesor Katolickiego
Uniwersytetu Lubelskiego
- * **Profesor Stanisław LORENC**,
Rektor Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- * **Profesor Jerzy KŁOCZOWSKI**,
Przewodniczący Instytutu Europy
Środkowo-Wschodniej
- * **Profesor Aleksander Wojciech
MIKOŁAJCZAK**, Dyrektor Naukowy
Kolegium Europejskiego w Gnieźnie
- * **Profesor Michał SEWERYŃSKI**,
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- * **Marek WOŹNIAK**,
Marszałek Województwa Wielkopolskiego
- * **Jacek KOWALSKI**,
Prezydent Miasta Gniezna
- * **Krzysztof OSTROWSKI**,
Starosta gnieźnieński

Patronat medialny

Telewizja Polska SA – patronat korporacyjny
 Polskie Radio SA
 „Dziennik”
 „Gość Niedzielny”
 Miesięcznik „WIEŻ”
 KAI

VII Zjazd Gnieźnieński

Człowiek drogą Europy

Jak czynić nasz świat bardziej ludzkim

15-17 czerwca 2007 r.

15 czerwca (piątek)

godz. 11.30

Otwarcie VII Zjazdu Gnieźnieńskiego

Maria Jernajczyk – w imieniu Komitetu Organizacyjnego
abp Henryk Muszyński – gospodarz Zjazdu

Słowo do uczestników

Abp Jeremiasz, prawosławny arcybiskup wrocławski i szczeciński,
prezes Polskiej Rady Ekumenicznej
Bp Janusz Jagucki, biskup Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP,
Marek Woźniak, marszałek Województwa Wielkopolskiego

godz. 11.45

Prezydent RP Lech Kaczyński:
Przesłanie do uczestników Zjazdu

Część I. Człowiek: kim jestem?

prowadzi *Henryk Muszyński*, gospodarz Zjazdu

godz. 12.00

Kard. Tarcisio Bertone, sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej:
Człowiek drogą Kościoła

(pytania)

godz. 13.45 – przerwa obiadowa

Część II. Spór o człowieka

godz. 14.45

Spór i pola współpracy: humanizm laicki – humanizm chrześcijański (debata)
ks. prof. Tomasz Halik, prezes Akademii Chrześcijańskiej (Praga)
ks. prof. Andrzej Szostek MIC, b. rektor KUL

Sławomir Sierakowski, redaktor naczelny „Krytyki politycznej”
prof. Barbara Skarga, PAN
dr. Paweł Łukow, etyk, UW

prowadzi *Tomasz Królak*
– współorganizator: Katolicka Agencja Informacyjna

(pytania)

godz. 16.15 – przerwa

godz. 16.45

Człowiek? – po Auschwitz i Kołymie (debata)

ks. Manfred Deselaers, Centrum Dialogu i Modlitwy (Oświęcim)

Krzysztof Dorosz, eseista, publicysta

ks. Borys Gudziak, rektor Uniwersytetu Katolickiego (Lwów),

Irving Greenberg, rabin (USA),

ks. prof. Łukasz Kamiński, Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie

prowadzi *Piotr Cywiński*,
dyr. Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau
– współorganizator: Centrum Dialogu i Modlitwy

godz. 16.45

Chrześcijaństwo i islam a przyszłość Europy (debata)

Tariq Ramadan, visiting professor w St. Antony's College Uniwersytetu w Oxfordzie,
Szwajcaria/Wielka Brytania

dr Philip Lewis, University of Bradford, Wielka Brytania

dr Ataullah Siddiqui, kierownik Markfields Institute of Higher Education,
Wielka Brytania

Helena Szabanowicz, Muzułmański Związek Religijny w RP, Gdańsk, Polska

ks. dr Adam Wąs SVD, Centrum Dialogu Kultur i Religii, Pieniężno, Polska

ks. dr Mato Zovkić, Wydział Teologii Katolickiej, Sarajewo, Bośnia i Hercegowina

prowadzi *dr Agata Skowron-Nalborczyk*, Zakład Islamu Europejskiego Instytutu
Orientalistycznego UW

godz. 18.15 – przerwa

godz. 18.30

Bioetyka: Szanse i zagrożenia (debata)

s. prof. Barbara Chyrowicz, KUL

prof. Jan Hartman, Uniwersytet Jagielloński

prof. Martin Honecker (ewangelik, Bonn)

prof. Marek Saffjan, były prezes Trybunału Konstytucyjnego,

dr Jerzy Umiastowski, członek papieskiej akademii PRO VITA,

przewodniczący Komisji Etyki Naczelnej Rady Lekarskiej,

Konrad Szymański, europoseł PIS

prowadzi *Jan Pospieszalski*,
TVP

godz. 18.30

Europa dla kobiet

s. Małgorzata Chmielewska

Ewa Kowalewska, prezes Human Life International

Marinella Perroni,

prezydentka Towarzystwa Teolożek Włoskich

Halina Radacz,

diakon Kościoła ewangelicko-augsburskiego RP

Monika Waluś, teolog

prowadzi Marek Zając

– współorganizator: Grupa „Veralcon”

godz. 18.30

Kim jest człowiek – chrześcijaństwo, judaizm, islam

Irving Greenberg: **judaizm, koncepcja człowieka** (15 min.),

Abp Henryk Muszyński, metropolita gnieźnieński:

chrześcijaństwo, koncepcja człowieka (15 min.),

Abp Jeremiasz, Kościół prawosławny,

ks. Prof. Manfred Uglorz,

Kościół ewangelicko-augsburski

prof. Tariq Ramadan: **islam, koncepcja człowieka** (15 min.).

prowadzi Piotr M. A. Cywiński, prezes KIK w Warszawie

– współorganizator: Klub Inteligencji Katolickiej w Warszawie

godz. 20.00 – przerwa na kolację

godz. 21.00

Nabożeństwo ekumeniczne w katedrze gnieźnieńskiej i na ulicach miasta:

Droga Światła ze Zmartwychwstałym

16 czerwca (sobota)

Część III. Kocham, więc jestem...

godz. 8.30

Ekumeniczna Modlitwa „Veni Creator”

godz. 9.00

Miłość – dlaczego boli i dlaczego daje szczęście?

s. prof. Zofia Zdybicka, Katolicki Uniwersytet Lubelski

Andrzej Kamiński OP + Józef Puciłowski OP,

Robert Friedrich + żona

prowadzi o. Jacek Prusak SJ

– współorganizator: redakcja „List”

godz. 10.15 – przerwa

Część IV. Między cywilizacją miłości a cywilizacją śmierci

prowadzi *Marcin Preciszewski*

godz. 10.45

Małżeństwo i rodzina jutra. Pytanie o przyszłość Europy.

dr Joaquin Navarro-Valls, b. dyrektor Biura Prasowego Stolicy Apostolskiej,
prof. Benedetto Ippolito, Rzym

godz. 12.00

Szczęśliwy seks = seks święty? (debata)

Mariola i Roman Fenger,
Ksawery Knotz OFMcap,
Mirostław Pilśniak OP,
Małgorzata i Tomasz Terlikowscy

prowadzi *Anna Karoń-Ostrowska*

– współorganizator: redakcja miesięcznika „WIĘŻ”,

godz. 12.00

Polityki prorodzinne. Rodzina w ustawodawstwie Europy (debata)

(dyskusja pomiędzy specjalistami od polityki prorodzinnej w różnych krajach Europy)

Thomas Kloiber, sekretarz generalny Katolickiego Związku Rodzin, Austria
dr. Markus Warnke, dyrektor wykonawczy Związku Rodzin Katolickich,
Doris Schweigkofler-Seebacher, Katolicki Związek Rodzin Południowego Tyrolu,
Joanna Krupska, prezes Związku Dużych Rodzin 3 plus”
*dr Stanisław Kluz*a, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego

prowadzi *Barbara Fiala*, sekretarz generalny Federacji Stowarzyszeń Katolickich w Europie (FAFCE)

– współorganizator: Federacja Stowarzyszeń Katolickich w Europie

godz. 13.30 – przerwa obiadowa

Część V. Cierpienie: dar czy przekleństwo?

prowadzi *Piotr Wierchoślawski*

godz. 14.30

Człowiek nienarodzony miarą europejskiej demokracji

dr Paweł Wosicki, prezes Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia,
redaktor naczelny i wydawca „Głosu dla Życia”

godz. 15.00

Człowiek słaby – jego miejsce we wspólnocie ludzkiej

Wykład, świadectwo: *Marie-Helene Mathieu*, założycielka wspólnot „Wiara i Światło”,
Świadectwo

– współorganizator: Ruch „Wiara i Światło”,

(pytania)

godz. 14.30

Życie – za co warto je oddać? Pokaz filmów dokumentalnych o męczennikach XX wieku
– Kirche in Not

Wprowadzenie:

o. Borys Gudziak, rektor Katolickiego Uniwersytetu we Lwowie, *o. Gazmend Tinaj OFM* (Albania), *dr Marek Żurowski*, „Kościół w Potrzebie”

godz. 16.00 – przerwa

godz. 16.30

Warsztaty:

- 1. Człowiek w rodzinie: Jak budować relacje?** (prowadzi *Dariusz Cupiał*, prezes Fundacji Cyryla i Metodego. Eksperti: *dr Grzegorz Grochowski*, trener Tato.Net, *Ludmila Walawska*, pedagog)
- 2. Człowiek słaby i silny wobec choroby, starości i śmierci.** (prow. *Bogna Frąszczak*. Eksperti: *Marie-Helene Mathieu*, założycielka ruchu „Wiara i Światło”, *Piotr Wierzchosławski*)
- 3. Człowiek szukający swego powołania.** (prow. *O. Wojciech Prus OP*, redakcja „W drodze”. Eksperti: *Jan Grzegorzczyk*, pisarz, redakcja miesięcznika „W drodze”, *o. Maciej Szoszyński OP*, duszpasterz rodzin)
- 4. Człowiek w kulturze pokus.** (prow. *Anna Bentyn*, pedagog. Eksperti: *prof. Robert Pilat*, filozof, Polska Akademia Nauk)
- 5. Człowiek pozbawiony praw.** (prow. *Przemysław Fenrych*, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej. Eksperti: *Uładzimir Chilmanowicz*, wiceprezes Fundacji Lwa Sapiehy, Grodno, *Włodzimierz Puzyna*, rektor Wyższej Szkoły Administracji Publicznej w Szczecinie)
- 6. Człowiek w polityce.** (prow. *Piotr Czekierda*)
- 7. Człowiek obcy, w podróży, na wygnaniu, na saksach.** (prow. *Krzysztof Stanowski*, prezes Fundacji Edukacji dla Demokracji. Eksperti: *Andrij Nechyporuk*, Towarzystwo Leva, Lwów, *Maja Krzyżanowska*, Fundacja Simba Friends)
- 8. Człowiek budujący społeczeństwo obywatelskie.** (prow. *Przemysław Radwan*, Dyrektor Stowarzyszenia Szkoła Liderów)
- 9. Człowiek wobec pracy. Misja czy przekleństwo.** (prow. *Mira Jankowska*, prezes Stowarzyszenia Integracji Świata Pracy „LABOR”. Eksperti: *Wojciech Kucharski*, przedsiębiorca, Fundacja „NADwyrz”, *Maria Wołodko*, pedagog, Stowarzyszenie LABOR)
- 10. Człowiek złamany: ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski**, prezes Fundacji św. Brata Alberta, *prof. Jan Żaryn*, IPN

godz. 18.30 – kolacja

godz. 20.00

Spotkanie z Miłością (centrum kongresowe)

prowadzi *o. Mirosław Pilśniak OP*

Spektakl teatralny „Powrót Uriasza” (autor *Wacław Oszejca SI*, reż. *Marek Pasieczny*)

godz. 18.45

Bankiet u Arcybiskupa Metropolity dla prelegentów i VIP

17 czerwca (niedziela)

godz. 8.00

Warsztaty

1. **Człowiek w rodzinie: Jak budować relacje?** (c.d. prow. *Dariusz Cupiał*)
2. **Człowiek w małżeństwie – płć czy seks?** (prow. *Jacek Pulikowski*, prezes Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Poznańskiej. Eksperti: *Wanda Napieralska*, Duszpasterstwo Rodzin)
3. **Człowiek wobec kryzysu więzi. Europa singli** (prow. *Aleksandra Kujawska*)
4. **Człowiek szukający swego powołania** (c.d. prow. *O. Wojciech Prus OP*)
5. **Człowiek pozbawiony praw** (c.d. prow. *Przemysław Fenrych*)
6. **Człowiek w kulturze pokus** (c.d. prow. *Anna Bentyn*)
7. **Człowiek przedsiębiorca. Jak zarządzać i dzielić się dobrami?** (prow. *Krzysztof Margol*, Fundacja „Nida”. Eksperti: *Paweł Łukasiak*, *Ryszard Stocki*)
8. **Człowiek w polityce** (c.d. prow. *Piotr Czekerda*)
9. **Człowiek obcy, w podróży, na wygnaniu, na saksach** (c.d. prow. *Krzysztof Stanowski*)

godz. 9.30 – przerwa

godz. 10.00

Część VII. Jak budować Europę człowieka?

prowadzi *Stephan Raabe*, dyrektor Fundacji Konrada Adenauera w Polsce

godz. 10.05

Priorytet człowieka w Traktacie Konstytucyjnym UE

prof. *Hans-Gert Poettering*, przewodniczący Parlamentu Europejskiego,

godz. 11.00

Człowiek drogą Europy

min. *Ewa Ośniecka-Tamecka*, sekretarz stanu UKIE

godz. 10.40

Być chrześcijaninem w polityce europejskiej

prof. *Władysław Bartoszewski*, b. minister spraw zagranicznych RP

godz. 11.30

Człowiek drogą Europy: co możemy zrobić?

abp Józef Życiński, metropolita lubelski, członek Papieskiej Rady Kultury,
ks. prof. Tomasz Halik, prezes Akademii Chrześcijańskiej (Praga),
Krzysztof Dorosz, eseista, publicysta, s. *Małgorzata Chmielewska*

– prowadzi *Zbigniew Nosowski*, reaktor naczelny miesięcznika „WIĘŹ”

godz. 12.15

Ogłoszenie „Przesłania do Europejczyków”

– *Piotr M. A. Cywiński*

godz. 13.00

Msza św. w katedrze (transmisja TV Polonia)

Ekumeniczna modlitwa na zakończenie Mszy św.

oraz błogosławieństwo zwierzchników Kościołów chrześcijańskich